

STATE
BIOTECHNOLOGICAL
UNIVERSITY

In Life
Institute of Animal Reproduction
and Food Research
Polish Academy of Sciences

WROCLAW UNIVERSITY
OF ENVIRONMENTAL
AND LIFE SCIENCES

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції

14 травня 2026 року

УДК 636.09(043.2)

Затверджено
 Рішенням вченої ради факультету
 ветеринарної медицини ДБТУ
 (протокол №6 від 26.05.2026)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олеся Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Слюсаренко Дмитро Вікторович	доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології ДБТУ
Павліченко Олена Володимирівна	доктор юридичних наук, професор, кандидат біологічних та ветеринарних наук, завідувач кафедри гігієни, санітарії та ветеринарного права ДБТУ
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, директор ННЦ «ІЕКВМ»
Боровков Сергій Борисович	кандидат ветеринарних наук, директор інституту ветеринарної медицини НААН України
Петрушко Марина Павлівна	доктор біологічних наук, професор, завідувачка відділу кріобіології системи репродукції ІПКіК НАН України
Stanisław Dzimira	DVM, PhD, DSc, Associate Professor, Dean, Faculty of Veterinary Medicine, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Taisiia Yurchuk	PhD, Assistant Professor, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences (Poland)
Dariusz J. Skarzynski	DVM, PhD, DSc, Head of the Research Team of Reproductive Pathology and Translational Medicine, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences; Director of the 3R Center, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Oleksandra Berhilevych	Doctor of Veterinary Medicine, Professor, University of Veterinary Medicine Hannover (Germany)

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026
 [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф.
 науковців, викладачів та аспірантів, 14 травня 2026 р. / Держ.
 біотехнологічний ун-т. – Харків, 2026. – 276 с. – електронні текстові дані.
 – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 636.09(043.2)
 © Державний біотехнологічний університет, 2026

Введення цієї стратегії в рутинну практику ветеринарних клінік має сприяти поліпшенню якості лікування вторинних бактеріальних інфекцій, мінімізації хронічних форм захворювання та ефективному стримуванню поширення антибіотикорезистентності серед дрібних домашніх тварин. Принципово важливим є усвідомлення ветеринарними спеціалістами обмежень кожного з методів та їхня здатність до коректної інтерпретації отриманих результатів, що забезпечить добробут тварин та дотримання принципів науково обґрунтованої ветеринарної медицини (Weese, 2019).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко Ю. О. Сучасні методи лабораторної діагностики хвороб тварин різної етіології: робоча програма навчальної дисципліни. Одеса: ОДАУ, 2022. 19 с.
2. Супрович Т. М. Ветеринарна мікробіологія: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2022. 313 с.
3. Sirois M. Laboratory Procedures for Veterinary Technicians. 7th ed. Elsevier, 2020. 153 p.
4. Sharkey L. C., Radin M. J., Seelig D. M. Veterinary Cytology. John Wiley & Sons, 2020. 994 p.
5. Weese J. S., Blondeau J. M., Boothe D. et al. Antimicrobial stewardship in veterinary medicine. *Veterinary Microbiology*. 2019. Vol. 230. P. 221–229.

МІКРОБНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК: ВИДОВИЙ СКЛАД МІКРОФЛОРИ, ДЖЕРЕЛА КОНТАМІНАЦІЇ ТА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ ВИДІЛЕНИХ ШТАМІВ

І.В. Артеменко¹, І.О. Рубленко², І.О. Чемеровська³

¹Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна, лікар ветеринарної медицини, Art.ihor@gmail.com

²Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна, доктор ветеринарних наук, rublenkoi@meta.ua

³Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна, доктор філософії, chemerovska.i.o@ukr.net

Досліджено мікробне забруднення ветеринарної клініки, встановлено видовий склад мікрофлори повітря, поверхонь, інструментів і рук персоналу, а також визначено антибіотикочутливість виділених штамів. Отримані результати обґрунтовують необхідність регулярного мікробіологічного моніторингу, посилення заходів асептики та раціонального застосування антимікробних препаратів у ветеринарній практиці.

Ключові слова: мікрофлора, клініки, контамінація, резистентність.

Дослідження мікробного забруднення операційних приміщень ветеринарних клінік та визначення джерел інфекцій має важливе практичне значення для профілактики післяопераційних ускладнень і внутрішньо лікарняних інфекцій. Наявність різноманітної мікрофлори на повітрі, поверхнях і матеріалах, а також поява штамів з множинною резистентністю до антибіотиків підвищують ризик інфікування ран і ускладнюють терапію. Актуальність обумовлена необхідністю оцінки мікробіологічної ситуації в операційній і перев'язувальній, і розробки заходів для зменшення інфекційного ризику.

У сучасних умовах особливо важливим є підхід концепції Єдиного здоров'я, який інтегрує здоров'я людей, тварин та навколишнього середовища, оскільки внутрішньо лікарняні штами бактерій можуть бути джерелом зоонозних інфекцій. Контроль мікробного забруднення в ветеринарних клініках сприяє зниженню ризику передачі патогенів між тваринами та персоналом, а також у зовнішнє середовище. Мікробіологічний моніторинг і

оцінка антибіотикорезистентності дозволяють запроваджувати більш ефективні стратегії профілактики та терапії, відповідно до принципів One Health. Тому дослідження забруднення операційних приміщень є актуальним не лише для ветеринарної практики, а й для загального громадського здоров'я та безпеки.

Метою досліджень було здійснити бактеріологічні відбори повітря, поверхонь (стіни, операційний стіл) у операційній і перев'язувальній кімнатах та культивувати виділені мікроорганізми; ідентифікувати види виділеної мікрофлори за морфологічними, культуральними та біохімічними ознаками; провести бактеріологічний контроль стерильності хірургічних інструментів, перев'язувальних матеріалів, зразків рук персоналу та шкіри операційного поля; визначити антибіотикочутливість домінуючих штамів методом антибіотикотипування.

Дослідження проводили на матеріалах, взятих з операційної та перев'язувальної кімнат ветеринарних клінік: проби повітря, змиви зі стін і поверхонь, зразки хірургічних інструментів і перев'язувальних матеріалів, з долонь персоналу та шкіри операційного поля. Чутливість штамів до антибіотиків визначали дисковим методом.

У операційних кімнатах із загальної кількості 64 виділених культур ідентифіковано наступні види: *Escherichia coli* (22%), *Staphylococcus aureus* (17%), *Streptococcus haemolyticus* (8%), *Proteus vulgaris* (8%), *Klebsiella pneumoniae* (10%), *Enterobacter* (5%). Частина мікроорганізмів виявлена у повітрі, на стінах та на операційному столі. Отримані дані свідчать про широкий спектр мікрофлори, домінування кишкової палички та золотистого стафілококу.

У перев'язувальних кімнатах виділено 39 культур, склад мікрофлори розширився до 10 видів: *E. coli* (25%), *St. aureus* (17%), *Str. haemolyticus* (13%), *Proteus vulgaris* (8%), *Pseudomonas aeruginosa* (10%), *Enterobacter* (7%), *Aspergillus fumigatus* (2%). Порівняно з операційною, у перев'язувальній виявлено якісне та кількісне зростання контамінації; з'явилися додаткові патогени (*Ps. aeruginosa*, *Citrobacter*, *Aspergillus*).

Бактеріологічний контроль інструментів і перев'язувальних матеріалів показав їхню стерильність: мікроорганізми з інструментів не виділені. З долонь персоналу ізольовано *St. aureus* і *E. coli*; зі шкіри операційного поля — *Str. haemolyticus*. Це вказує на рук як потенційне джерело мікробного забруднення операційної рани.

Антибіотикотипування домінуючих штамів показало високу варіабельність чутливості. Результати по *E. coli*, *St. aureus*, *Proteus*, *Str. haemolyticus* та *Ps. aeruginosa* вказують, що в домінуючій мікрофлорі присутні штами резистентні одночасно до 2-3-4 антибіотиків. Така множинна резистентність типова для внутрішньолікарняних штамів і ускладнює вибір ефективної терапії.

Дослідженням встановлено наявність різноманітної мікрофлори в операційних та перев'язувальних кімнатах ветеринарної клініки, серед якої домінують *Escherichia coli* та *Staphylococcus aureus*; у перев'язувальних примітне якісне розширення спектра мікроорганізмів із появою *Pseudomonas*, *Citrobacter* та *Aspergillus*. Хірургічні інструменти та перев'язувальні матеріали були стерильні, проте з долонь персоналу були виділені умовно-патогенні бактерії, що свідчить про необхідність посилення підготовки та дезінфекції рук перед маніпуляціями. Виявлені патогенні штами з множинною резистентністю належать до внутрішньолікарняних і вимагають заходів щодо контролю їхнього розповсюдження. Рекомендовано впровадити регулярний моніторинг мікробної забрудненості повітря і поверхонь, посилити правила асептики і антисептики, організувати тренінги з гігієни рук для персоналу, а також орієнтувати антибактеріальну терапію на результати локального тестування чутливості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Коваленко В. Л., Мельник О. П., Грищенко С. М. Мікробне забруднення повітря та поверхонь у ветеринарних клініках України. Ветеринарна медицина України. 2024. № 3. С. 15–22. DOI: 10.32718/vmu.2024.3.02.

2. Шевченко І. М., Ткачук Н. В. Видовий склад умовно-патогенної мікрофлори операційних приміщень та її антибіотикорезистентність. Науковий вісник ветеринарної медицини. 2025. Вип. 2 (178). С. 48–56. DOI: 10.33245/2310-4902-2025-178-2-48-56.
3. Bondar O. O., Martyniuk V. I., Hnatiuk O. S. Antimicrobial resistance patterns of *Escherichia coli* and *Staphylococcus aureus* isolated in veterinary clinics. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. 2024. Vol. 26, No. 101. P. 67–73. DOI: 10.32718/nvlvet10112.
4. European Centre for Disease Prevention and Control. Antimicrobial resistance surveillance in Europe 2025. Stockholm : ECDC, 2025. 156 p.
5. World Health Organization. Global antimicrobial resistance and use surveillance system (GLASS) report 2026. Geneva : WHO, 2026. 210 p.
6. Smith J. R., Allen K. D., Murphy C. P. Environmental contamination and infection control in small animal veterinary hospitals. Journal of Veterinary Internal Medicine. 2027. Vol. 41, No. 1. P. 112–120. DOI: 10.1111/jvim.16543.
7. Литвиненко Т. М., Руденко А. А. Контроль стерильності інструментарію та гігієна рук у профілактиці внутрішньолікарняних інфекцій у ветеринарній практиці. Проблеми зоогігієни та ветеринарної санітарії. 2026. № 4. С. 33–40. DOI: 10.31548/pzvs.2026.4.05
8. Chemerovska I. O., Rublenko I. O. Determination of antibiotic susceptibility in isolates from dogs and cats. Scientific Journal of Veterinary Medicine. 2024. Vol. 192, No. 2. P. 69–87. DOI: 10.33245/2310-4902-2024-192-2-69-87.
9. Rublenko I., Chemerovska I., Bolibrukh M., Taranuha S., Nasarenko M., Rublenko S. Examination of urine microflora and resistance of isolated pathogens during inflammatory processes of the urinary tract in dogs. Nauk. visn. vet. med., 2023, № 1, P. 70–80. DOI: 10.33245/2310-4902-2023-180-1-70-80.
10. Chemerovska I. O., Rublenko I. O. Monitoring of microflora in case of infectious pathology in dogs and cats. Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Vol. 25, No. 112, P. 3–15. DOI: 10.32718/nvlvet11201.

ІМУНОБІОЛОГІЧНА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ СВИНЕЙ ЗА ІНТЕНСИВНОГО ВИРОЩУВАННЯ: МЕХАНІЗМИ СТРЕС-ІНДУКОВАНОЇ ІМУНОСУПРЕСІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ КОРЕКЦІЇ

С.О. Баско¹, Г.І. Гарагуля², Р.В. Северин³

¹Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна, к.в.н., ст.викладач,

basko.vet@ukr.net

²Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна, к.в.н., доцент,

vetvir.galina@gmail.com

³Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна, к.в.н., доцент,

raisa.severin2018@gmail.com

Актуальність. Сучасна інтенсифікація свинарства супроводжується концентрацією значної кількості тварин на обмежених площах, що неминуче підвищує сукупне стресове навантаження на організм. Поєднання біотичних чинників, порушень мікроклімату та обов'язкових ветеринарних маніпуляцій формує комплексний імуносупресивний вплив, який стає критичним обмежувачем реалізації генетичного потенціалу сучасних порід свиней та економічної ефективності галузі [1, 2].